

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-02-01

Diarienummer 0128/21

Handläggare

Jill Danielsson

Telefon: 031-368 34 45

E-post: jill.danielsson@kultur.goteborg.se

Vidareutveckling av arkitektförslag för om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden beslutar att teckna avtal med Higab avseende vidareutveckling av det vinnande arkitektförslaget gällande om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum.
2. Kulturnämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att teckna avtal med Higab för nämndens räkning.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fastställde 2019-12-10 § 12 inriktningen för ett om- och tillbyggt Göteborgs konstmuseum i enlighet med Higabs förstudie från 2015. Kommunfullmäktige gav samtidigt kommunstyrelsen tillsammans med kulturnämnden i uppdrag att realisera förstudien. Higab fick i uppdrag att därefter återrapportera projektets ekonomiska förutsättningar så att kommunfullmäktige kunde ta ställning till projektets igångsättande.

Higab och kulturförvaltningen reviderade gemensamt förstudien och redovisade densamma för stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret inkom med ett positivt yttrande 2021-03-11 dnr 0320/13. I kulturnämnden 2021-04-19 § 83 redogjordes därefter för det arbete som kulturförvaltningen och Higab genomfört där förstudien från 2015 gått igenom för att få fram ett precisare beslutsunderlag till kommunfullmäktige. Resultatet var en kostnadssänkning jämfört med den tidigare förstudien.

Kulturnämnden gav i samband med ovanstående redovisning kulturförvaltningen i uppdrag att teckna avtal med Higab AB avseende arbetet med att förbereda och genomföra en arkitekttävling 2021-04-19 § 83. Arkitekttävlingen är nu genomförd och vinnaren väntas annonseras under första kvartalet 2024. Det vinnande förslaget behöver vidareutvecklas för att säkerställa det fortsatta arbetet med detaljplanen samt för att fördjupa den ekonomiska kalkylen som kommer att ligga till grund för det ärende med begäran om investering som Higab ska lyfta till kommunfullmäktige under 2025.

I detta ärende föreslår förvaltningen mot bakgrund av ovanstående att kulturnämnden låter teckna avtal med Higab om en vidareutveckling av det vinnande arkitektförslaget. Avtalets kostnadsram är 10 miljoner kronor. Utgiften går in i den totala investeringsutgiften som sedan ligger till grund för den framtida hyran om projektet realiserar. Realiserar ej projektet behöver kulturnämnden hantera kostnaden.

Kulturförvaltningen står fast vid tidigare bedömning att det är avgörande att en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum genomförs. Skulle inte en om- och tillbyggnad kunna realiseras så behöver ett nytt politiskt beslut om uppdrag avseende omfattningen av Göteborgs konstmuseums verksamhet fattas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Tidigare beslutade utgifter för förstudier och arkitekttävling kommer att ligga till grund för kulturnämndens produktionsbaserade hyra och ingår i investeringsutgiften om 750–800 miljoner kronor i 2027 års prisläge som tidigare bedömningar ligger på. Om kulturnämnden fattar beslut om att ingå avtal gällande vidareutvecklingen av arkitektförslaget kommer kostnaden om 10 miljoner kronor för avtalet att belasta den totala investeringsutgiften som sedan ligger till grund för den kommande hyran.

Om projektet avbryts uppstår kostnader som behöver hanteras av nämnden i samband med ett sådant beslut. Ekonomisk risk för nämnden är 10 miljoner kronor gällande vidareutveckling av arkitektförslaget som föreslås i detta ärende. Detta är jämte tidigare beslutade nu upparbetade kostnader för förstudie, arkitekttävling och planarbete om 5,75 miljoner. Kulturnämndens sammantagna risk för projektet blir därmed 15,75 miljoner kronor. Kostnader som nämnden har att hantera om projektet avbryts. Nämnden har idag ett eget kapital om 25 miljoner kronor som efter beslut i kommunstyrelsen kan tas i anspråk. Med 2023 års resultat kommer nämndens egna kapital att förstärkas med ytterligare 3,9 miljoner kronor förutsatt att kommunfullmäktige beslutar enligt den värdering som förvaltningen har gjort.

Bedömning ur ekologisk dimension

En om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum gör att museet har möjlighet att bedriva en verksamhet som motsvarar kraven för miljöcertifiering. Byggnationen kan utföras på ett sätt som minimerar miljöpåverkan och säkerställer en god och säker inomhusmiljö. Det innebär också val av material som inte medför hälsorisker vare sig för de som bygger eller de som ska vistas i byggnaden. Kemikalier som är nödvändiga i museets verksamhet kommer att också kunna hanteras på ett sätt som minimerar påverkan på miljö och hälsa.

Bedömning ur social dimension

En om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum säkerställer nästa generations tillgång till samlingen och verksamheten. Göteborgs konstmuseum blir en viktig plats för samtal och reflektion över bilders betydelse, fakta, historia och samtid. En om- och tillbyggnad ger fler och mer varierade ytor, och framför allt tillgängliga sådana för pedagogisk verksamhet riktad till barn och unga men också för fler och nya samarbeten med externa aktörer som föreningar, universitet och näringsliv.

Samverkan

En om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum är avgörande för att komma till rätta med de idag omfattande fysiska arbetsmiljöproblemen. Fackliga organisationer har under hela processen understrukit att en om- och tillbyggnad är av yttersta vikt och att de noga bevakar de arbetsmiljöutmaningar som är uppmärksammade. Skulle projektet beslutas att inte genomföras kommer det att ställas krav på att hållbara arbetsmiljölösningar genomförs.

Expedieras till

Kommunstyrelsen, Higab och stadsfastighetsförvaltningen.

Ärendet

Kulturnämnden gav i ett ärende i april 2021 kulturförvaltningen i uppdrag att teckna avtal med Higab AB avseende en arkitekttävling för om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum 2021-04-19 § 83. Tävligen är nu genomförd och vinnande bidrag kommer utses under första kvartalet 2024. En vidareutveckling av det vinnande arkitektförslaget behöver genomföras inför fortsatt detaljplanearbete och innan ärendet lyfts till kommunfullmäktige för slutligt beslut om investering.

I ärendet beskrivs bakgrund och förslag till beslut om att ingå avtal med Higab för att utveckla vinnande arkitektförslag för att få ett mer detaljerat underlag.

Beskrivning av ärendet

Kulturnämnden har gett Higab i uppdrag att genomföra en arkitekttävling för en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum. Det vinnande förslaget förväntas presenteras inom kort. Kulturnämnden föreslås nu i detta ärende att ingå ett avtal med Higab om en utveckling av det vinnande arkitektförslaget för en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum. Förvaltningen och Higab bedömer att detta krävs som underlag för det fortsatta detaljplanearbete som stadsbyggnadsförvaltningen genomför under 2024. Likaså för att Higab ska kunna presentera en mer precis kalkyl för investering som ligger till grund för kulturnämndens preliminära inhyrningskostnad.

Tillkommande utgift för utveckling av arkitektförslaget uppgår enligt Higabs beräkningar som mest till 10 miljoner kronor, som vid projektets färdigställande kommer att ingå i den totala investeringsutgiften vilken ligger till grund för den produktionsbaserade hyran. En utveckling av vinnande förslag ska göras med hög kostnadsmedvetenhet samt med hänsyn till den känsliga kulturmiljön. 2025 ska en ny kalkyl vara framtagen och ett slutgiltigt beslut om projektets genomförande kan då lyftas av Higab till kommunfullmäktige.

Bakgrund

Behovet av att bygga om- och till Göteborgs konstmuseum har diskuterats i kulturnämnden sedan 2012 och därefter återaktualiserats ungefär vartannat år.ⁱ Samtliga behov som lyftes i ursprungsärendet kvarstår.

Kommunfullmäktige fastställde 2019-12-10 § 12 inriktningen för ett om- och tillbyggt Göteborgs konstmuseum i enlighet med Higabs förstudie från 2015 och gav kommunstyrelsen och kulturnämnden i uppdrag att realisera förstudien.

I ett ärende till kulturnämnden 2021-04-19 § 83 redovisade förvaltningen en revidering av förstudien där risker och kostnadsdrivande delar i Higabs investering minskats, samtidigt som verksamhetens leasing- och driftskostnader hade räknats fram mer noggrant.

Resultatet var en kostnadssänkning om 23–28 miljoner kronor per år jämfört med den tidigare förstudien och skulle nu innebära tillkommande kostnader för kulturnämnden gällande hyra, drift och verksamhet om 47,5–52,5 miljoner kronor per år om projektet genomförs (2027 års prisnivå). Utifrån den reviderade förstudien gav kulturnämnden stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra inhyrning av ny- och ombyggda lokaler för Göteborgs konstmuseum i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande. Slutligt beslut om inhyrningen fattas av kommunfullmäktige, vilket sker i samband med beslut om investering.

Samtidigt som nämnden fattade beslut om att ge ett uppdrag till stadsledningskontoret om inhyrning gav kulturnämnden också förvaltningen i uppdrag att teckna avtal med Higab avseende arbetet med att förbereda och genomföra en arkitekttävling. Arkitekttävlingen är nu i slutfasen och genomförd i två steg med en inledande prekvalificering och ett andra steg med tre förslag. Det vinnande förslaget ska vara värdigt platsen, med sina komplicerade förutsättningar och kunna vidareutvecklas i en fortsatt process med byggherren, för att genomföras inom den ekonomiska ram som satts för projektet.

I föreliggande ärende föreslår förvaltningen nämnden att besluta om en fördjupning av arkitekttävlingens vinnande resultat. Detta för att detaljplanen ska kunna färdigställas och en mer precis kalkyl för investering och därmed inhyrningen ska kunna presenteras av Higab.

Förvaltningens bedömning och förslag

Idag är riskerna för konstsamlingarna reella. Bristerna är också stora gällande arbetsmiljö. Den nya konstnärliga fakulteten medför att nuvarande in och utlastning av konst kommer att upphöra att fungera. Den sammantagna situationen som har beskrivits i flera ärenden, gör att konstmuseet inte kan fortsätta att bedriva sitt uppdrag i nuvarande byggnad.

Kulturförvaltningen betonar vikten av att projektet om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum har långsiktiga och stabila förutsättningar. Utdragna beslutsprocesser och omtag riskerar att leda till ökade kostnader, ökade risker för samlingarna samt ytterligare negativ påverkan på arbetsmiljön.

Kulturförvaltningen föreslår i ärendet att kulturnämnden tar beslut om att låta teckna avtal med Higab för att utveckla det vinnande arkitektförslaget gällande om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum. Detta för att detaljplanearbetet ska kunna fortskrida under 2024 och ett väl underbyggt ärende gällande investering ska kunna behandlas av kommunfullmäktige under 2025.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Förvaltningsdirektör

Britta Söderqvist

Avdelningschef Museer och Konsthall

ⁱ 2012-12-20 § 199, 2015-06-17 § 106, 2017-02-09 § 8, 2019-03-25 § 60, 2019-04-23 § 79 2021-04-19 § 83.